

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه سی و یکم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

«سورة مبارکه رعد»

آیات ۱۹-۲۱ از سورة مبارکه رعد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا

الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْمِيثَاقَ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ

يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ

الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

ترجمه آیات ۱۹-۲۱

آیا کسی که می داند قطعاً آنچه از جانب پروردگارت به سوی تو نازل شده حق است، مانند کسی است که کور باشد؟ جز این نیست که صاحبان عقل متذکر می شوند. (۱۹)
کسانی که به عهد خدا وفا می کنند و پیمان خود را نمی شکنند. (۲۰) و کسانی که به آنچه خدا امر کرده وصل شوند، اطاعت می کنند و از پروردگارشان در خشیت اند و از بدی حساب می ترسند. (۲۱)

برداشت از آیات ۱۹-۲۱ (عالم ذر)

سالک الی الله باید به عالم قبل از این عالم معتقد باشد و بداند که خدای تعالی در عالم ارواح که دو هزار سال قبل از عالم ذر بوده، همه معارف را به بشر تعلیم داده و در عالم ذر که از رمان خلقت حضرت آدم ﷺ می باشد، همه آنچه را که به او تعلیم داده است، از او عهد و میثاق گرفته که عمل کند و خود را مطابق آنچه خدای تعالی می خواهد بسازد. این است معنی وفای به عهد و میثاق الهی که باید سالکین الی الله به آن مقید بوده و به آن متعهد باشند.

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَانْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرُؤْنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٢﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَ

الْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ

عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾

ترجمه آیات ۲۲-۲۴

و کسانی که به خاطر رضای پروردگارشان صبر می کنند و نماز را بر پای می دارند و از آنچه به آن‌ها روزی داده ایم، در خفا و علنی انفاق می کنند و عوض بدی نیکی می کنند، برای آن‌ها عاقبت، خانه آخرت خواهد بود. (۲۲)

آن‌ها و کسی که شایستگی داشته باشد از پدرانشان و همسرانشان و فرزندانسان، در بهشت‌های عدن داخل می شوند و ملائکه بر آن‌ها از هر دری وارد می گردند. (۲۳)

می گویند: سلام علیکم، به خاطر آنچه که شما (برای آن) صبر کردید. عاقبت منزلتان نیکو است. (۲۴)

برداشت از آیات ۲۲-۲۴ (تعهدات عالم ذر)

سالک الی الله باید در مقابل تعهدات عالم ذر مقید بوده و بردبار باشد، عبادت فردی و اجتماعی مانند: نماز و انفاق را صحیح و خوب انجام دهد و به جای گناه، کار خوب بکند تا خودش، پدر، همسر و فرزنداناش وارد بهشت عدن گردند و ملائکه از هر دری که بر او وارد می شوند، به او سلام کنند و به بهشت بشارتش بدهند.

آیه ۲۵ از سوره مبارکه رعد

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾

ترجمه آیه ۲۵

و کسانی که عهد خدا را بعد از محکم کردن آن می شکند و آنچه را خدا به آن امر کرده که باید وصل شود، قطع می کنند و در روی زمین فساد می کنند، برای آن ها دوری از رحمت خدا است و از برای آن ها بد جایگاهی خواهد بود. (۲۵)

برداشت از آیه ۲۵ (تعهدات با خدا)

سالک الی الله باید تحقیق کند تا از آیات قرآن و روایات اهل بیت علیهم السلام به دست بیاورد که چه تعهداتی با خدا بسته، آن ها را نقض نکند و آنچه خدای تعالی به او امر فرموده که صله کند؛ مانند صله رحم و ولایت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و سایر اولیاء خدا را قطع نکند و الا بداند که لعنت خدا بر او است و عاقبت بدی دارد.

آیه ۲۶ از سوره مبارکه رعد

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ وَ فَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ مَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾

ترجمه آیه ۲۶

خدا برای هر کس که بخواهد، درهای روزی را باز می کند و برای هر کس که بخواهد، روزیش را تنگ می کند و آن ها به زندگی دنیا شاد شده اند و حال آنکه زندگی دنیا در مقابل آخرت، جز متاع کمی چیزی نیست. (۲۶)

برداشت از آیه ۲۶ (مزیت آخرت بر دنیا)

سالک الی الله باید همیشه آخرت را با دنیا بسنجد، مزیت آخرت را بر دنیا بفهمد و بداند که دنیا چیزی که به آن توجهی داشته باشد نیست و فقط امتحانی است که باید بگذراند.

آیه ۲۷ از سوره مبارکه رعد

و يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ لَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنْابَ ﴿٢٧﴾

ترجمه آیه ۲۷

و کسانی که کافر شده اند، می گویند: چرا نشانه ای از طرف پروردگارش بر او نازل نشده است؟ بگو: قطعاً خدا گمراه می کند کسی را که بخواهد و هدایت می کند به سوی خودش، کسی را که انابه (تضرع) کند. (۲۷)

برداشت از آیه ۲۷ (هدایت خاص پروردگار)

سالک الی الله اگر بخواهد موفق به هدایت خاص پروردگار بشود، باید به درگاه پروردگار انابه و توبه کند و کاری نکند که خدای تعالی او را به حال خود وا بگذارد تا گمراه شود.

آیات ۲۸-۲۹ از سوره مبارکه رعد

الَّذِينَ آمَنُوا وَ تَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾
الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَ حُسْنُ مَآبٍ ﴿٢٩﴾

ترجمه آیات ۲۸-۲۹

کسانی که ایمان آورده اند و دلهایشان با یاد خدا آرام شده است، همه آگاه باشید که با یاد خدا دلها آرام می شود. (۲۸)
کسانی که ایمان آورده اند و عمل شایسته انجام داده اند، پاکیزه ترین زندگی برای آنها خواهد بود و

برداشت از آیات ۲۸-۲۹ (یاد خدا مایه آرامش)

سالک الی الله باید خود را از تمام تردیدها و چیزهایی که آرامش او را به هم می زنند دور کند و خود را صد در صد از همه چیز جز یاد خدا فارغ نماید و بداند که با یاد خدا آرامش پیدا می کند و سبب ایمان و عمل صالح او می گردد.

«سوره مبارکه ابراهیم»

آیات ۶-۷ از سوره مبارکه ابراهیم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَ إِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَ يُدْجُونَ اَبْنَاءَكُمْ وَ يَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَ فِي ذَلِكَ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَ اِذْ تَاَذَنَ رَبُّكُمْ لَنْ يَشْكُرَهُمُ لَّا زَيْدَنَّكُمْ وَ لَنْ يَكْفُرَهُمْ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾

ترجمه آیات ۶-۷

و وقتی که موسی به قومش گفت: یاد بیاورید نعمت خدا را که بر شما بود، آن وقتی که شما را از آل فرعون که به بدترین عذاب شما را مبتلا می کردند و پسرانتان را ذبح می نمودند و زنهایتان را زنده نگه می داشتند، نجات داد و در آن برای شما از طرف پروردگارتان امتحان عظیمی بود. (۶) و زمانی که پروردگارتان اعلام کرد که اگر شکر کنید، حتماً نعمتتان را زیاد می کنم و اگر کفران کنید، قطعاً عذاب من سخت است. (۷)

برداشت از آیات ۶-۷ (شکر نعمت)

سالک الی الله باید همیشه به یاد نعمت های الهی باشد و بداند که اگر خدای تعالی را شکر کند، نعمتش

زیاد می شود و اگر کفران کند، عذاب الهی برای او سخت خواهد بود.

آیه ۱۲ از سوره مبارکه ابراهیم

وَمَا لَنَا إِلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا
وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾

ترجمه آیه ۱۲

و برای ما (شایسته) نیست بر خدا توکل نکنیم و قطعاً خدا ما را به راههایمان هدایت کرده و بر اذیتهایی که شما بر ما وارد می کنید، حتماً صبر خواهیم کرد و باید توکل کنندگان بر خدا توکل کنند. (۱۲)

برداشت از آیه ۱۲ (توکل)

یکی از صفاتی که باید سالک الی الله در خود ایجاد کند توکل است، توکل به معنی وکیل قرار دادن کسی است که کاری را که او نمی تواند انجام دهد دیگری بتواند انجام دهد. این روحیه اگر در کسی به وجود آمد، طبعاً به خدای تعالی هم به طریق اولی توکل می کند.

آیات ۲۱-۲۲ از سوره مبارکه ابراهیم

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ
أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ
سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا
قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي

عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي وَ لُومُوا

أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ

قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

ترجمه آیات ۲۱-۲۲

و همه آن‌ها در مقابل خدا ظاهر می‌گردند. پس افراد ضعیف به کسانی که خود را بزرگ می‌دانستند، می‌گویند: قطعاً ما تابع شما بودیم. پس آیا شما می‌توانید چیزی از عذاب خدا را از ما دور کنید؟ می‌گویند: اگر خدا ما را هدایت می‌کرد، ما هم شما را هدایت می‌کردیم. چه جزع کنیم و چه صبر نماییم، برای ما فرقی نمی‌کند و برای ما راه‌گزینی نیست. (۲۱)

و زمانی که کار به پایان می‌رسد، شیطان می‌گوید: قطعاً خدا به شما وعده حقی داد و من به شما وعده دادم، پس تخلف کردم و برای من بر شما تسلطی نبود، جز اینکه شما را خواندم و شما مرا اجابت کردید. پس مرا ملامت نکنید و خودتان را ملامت کنید. من فریادرس شما نیستم و شما هم فریادرس من نیستید. قطعاً من کافرم به آنچه از قبل مرا شریک قرار دادید. قطعاً برای ظالمین عذاب دردناکی خواهد بود. (۲۲)

برداشت از آیات ۲۱-۲۲ (وعده‌های شیطان)

سالک الی الله نباید به غیر خدا متکی باشد زیرا اگر این تکیه‌گاه ظاهراً در دنیا مفید باشد در آخرت از آن نمی‌تواند استفاده کند. حتی شیطان در روز قیامت می‌گوید: خدای تعالی همه وعده‌هایش حق و راست بود ولی من همه را تخلف می‌کردم و شما گوش به حرف من دادید ولی تحت فرمان خدای تعالی نبودید پس خودتان را سرزنش کنید، من هم نمی‌توانم امروز برای شما کاری بکنم و بدانید برای ظالمین عذاب دردناکی خواهد بود.

آیات ۲۴-۲۷ از سوره مبارکه ابراهیم

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَ

فَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾ تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَ مَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ

فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ وَ يُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾

ترجمه آیات ۲۴-۲۷

آیا ندیدی که چگونه خدا کلمه طیبه‌ای را مانند درخت پاک و پاکیزه‌ای که اصل آن (در اعماق زمین) ثابت است و شاخه آن در آسمان است، مثل می‌زند؟ (۲۴)

در همه وقت خوردنی‌اش را (از میوه‌ها) به اذن پروردگارش می‌دهد و خدا مثله‌ها را برای مردم می‌زند، شاید آن‌ها متذکر شوند. (۲۵)

و مثل کلمه خبیثه مانند درخت خبیثه‌ای که از روی زمین بیرون آمده که برای آن قراری نیست، می‌باشد. (۲۶)

خدا کسانی را که ایمان آورده‌اند، به گفتار ثابت در زندگانی دنیا و در آخرت، ثابت نگه می‌دارد و خدا ستمگران را گمراه می‌کند و آنچه را خدا بخواهد، انجام می‌دهد. (۲۷)

برداشت از آیات ۲۴-۲۷ (معاشرت با خوبان)

سالک الی الله باید بداند افرادی که تزکیه نفس شده‌اند و روح و دلشان پاک است، همیشه و در هر حال مردم از آن‌ها فایده علمی و معنوی می‌برند و کلام و اعمالشان برای دیگران درس و هدایت است ولی آن‌هایی که باطنشان پلید است و تزکیه نفس نکرده‌اند، علاوه بر آنکه خودشان استقرار و ارزشی ندارند، مردم را گمراه می‌کنند و خدای تعالی هم این ستمگران را به حال خود وا می‌گذارد.